ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-4-92-52>

УДК 328.32

Медведева О.Р., Лікарчук Д.С.
ПВНЗ «Київський університет культури»

РОЛЬ ООН У ВРЕГУЛЮВАННІ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ

Анотація. Метою даної роботи є ознайомлення та визначення сутності історії створення перших міжнародних організацій, вивчення специфіки їхнього розвитку та співпраці на міжнародній політичній арені. Детальне вивчення та розглядання найбільшої та найвпливовішої міжнародної організації сучасності, такої як Організація Об'єднаних Націй (ООН). Історія міжнародних організацій їхні суть, принципи створення та робота, а також, цілі є важливими компонентами для вивчення у світі міжнародних відносин. Вивчення даної теми дає змогу дипломату зрозуміти структури міжнародних відносин у світі. Протягом усієї історії людство шукало шляхи вирішення тих чи інших питань та протиріч, які стосуються міжнародних характеру.

Ключові слова: міжнародні відносини, класифікація міжнародних організацій, міжнародні кризи, цілі сталого розвитку, структура ООН.

Medvedeva Olga, Likarchuk Darya
Kyiv University of Culture

THE ROLE OF THE UN IN SETTLEMENT OF INTERNATIONAL CONFLICTS

Summary. The purpose of this work is to acquaint and determine the essence of the history of the first international organizations, to study the specifics of their development and cooperation in the international political arena. Detailed study and consideration of the largest and most influential international organization of our time, such as the United Nations (UN). The study of this topic allows the diplomat to understand the structures of international relations in the world. Throughout history, mankind has sought ways to resolve certain issues and contradictions that relate to international character. To do this, at an early stage of civilization, people considered it necessary to unite in military alliances and, thanks to the power of the sword, to solve all urgent needs at the international level: the division of territory, resources, and so on. Only with the advent of the twentieth century, politicians and military leaders began to look for more civilian ways to address international issues and mutual understanding, cooperation. Before the emergence of such large international organizations as the United Nations (United Nations), the EU (European Union), UNESCO (United Nations Culture, Science and Education), WIPO (World Intellectual Property Organization), IOM (International Organization for Migration), WTO (World Trade Organization), humanity has come a long way from bloody wars and division of territories to resolving political relations by more peaceful means, from the dominance of integration over disintegration processes, the formation of common economic, political and other issues the tendency to create a number of regional and interregional systems of interests in various spheres of public life. The study of the origin and evolution of international organizations in history, forms an understanding of what are international organizations today and what is their role in the system of modern international relations. The development of international organizations in their modern form is associated with the formation of the Westphalian system of international relations (1648), based on the principles of nation-state sovereignty.

Keywords: international relations, classification of international organizations, international crises, sustainable development goals, UN structure.

Постановка проблеми. Проблеми війни і миру традиційно були основним напрямом діяльності міжнародних організацій з огляду на масштаби руйнацій та кількість жертв. **Актуальність проблеми** вивчення міжнародних організацій, а саме ООН, у системі міжнародних відносин на сучасному етапі існування «міжнародного світу» обумовлена наступними причинами:

По-перше, різке посилення взаємозв'язку та взаємозалежності у світі під впливом глобалізації призвело до розуміння того, що будь яка війна, більше аніж раніше, може призвести до економічної кризи та регіональної розрухи.

По-друге, на рубежі XX–XXI століття виникло розширення предметного поля міжнародної безпеки: окрім військового аспекту, за останній час розширилась сфера світового взаємозв'язку яку прийнято відносини до не військової або ци-

вільної області міжнародної безпеки, включаючи питання економічної, культурної, релігійної, енергетичної та, навіть, гендерної безпеки. Ці аспекти міжнародної безпеки наразі являються головним питанням вивчення у політологів, соціологів та спеціалістів у міжнародній сфері.

По-третє, питання пов'язані із виникненням міжнародних організацій, несуть не тільки політичний та військових характери, але й спекти економічного характеру, питання з проблемами світового забезпечення життєдіяльності (енергозабезпечення світу, очистка прісної води та світових водойм та інших актуальних проблем сучасності).

Актуальність проблеми даної роботи полягає в тому, аби розкрити сутність міжнародних організацій у системі міжнародних відносин; розібратись у історії виникнення перших міжнародних організацій та їхній розвиток; визначити сут-

ність створення організацій у системі міжнародних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Задля написання даної наукової роботи було звернено до певної кількості джерел та авторських робіт, які висвітлюють проблематику розвитку міжнародних організацій та специфіку становлення сучасних міжнародних організацій, зокрема ООН, принципи їхньої діяльності на міжнародній арені. Розглядання ситуацій у країнах, які потребують допомоги від діючих міжнародних організацій, як, до прикладу, конфлікт на Донбасі, який розглядається у даній роботі.

За основу для ознайомлення із історією створення перших міжнародних організацій та причин, власне, для їхнього створення було взято навчальний посібник за редакцією О.С. Кучика «Міжнародні організації» у якому у розгорнутому вигляді описуються завдання та загальні принципи діяльності МО, універсальні МО, організації «Системи ООН», регіональні організації та міждержавні утворення, міжнародні неурядові організації [1]. Для розкриття повної картини існування сучасної ООН були розглянуті роботи: Лакомцевої М.І «ООН в сучасній системі міжнародної безпеки», [2] Лікарчук Д.С. кандидат політичних наук «Європейський Союз та Україна: перспективи та проблеми адаптації», [3] навчальний посібник Гуменюк Б.І «Дипломатична служба: правове регулювання» [4].

Для ознайомлення із проблемою сучасності, висвітленої у даній роботі – конфлікт на Донбасі – було ознайомлено із роботами Лікарчук Д.С. «Роль міжнародних організацій у врегулюванні зовнішньополітичних конфліктів» [5] та робота учасника міжнародних миротворчих операцій та спостерігача ООН Акулова Сергія «Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів» [6] та взята до уваги робота Євтушенко І.В. – аспіранта кафедри тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ «Роль та місце міжнародних організацій у врегулюванні збройного конфлікту на Південному Сході України (нормативно-правовий аспект)» [7].

Мета статті. У статті описується проблема військового характеру на Донбасі. Розглядається питання участі міжнародних організацій у підтримці України в даному конфлікті. З'ясовується важливість та відповідальність Генсека ООН у цьому конфлікті та розглядаються можливі наслідки допомоги від ООН. Україна чекає на визначені та чіткі цілі ООН щодо обґрунтованої позиції збройного конфлікту та засобів його вирішення на політичній арені.

Виклад основного матеріалу. Міжнародні організації створені для того, аби структурувати форму міжнародного співробітництва. Інституційна структура міжнародних організацій спрямована на реалізацію діяльності на міжнародній арені. МО допомагають у вирішенні питань та конфліктів не лише довготривалих, але й короткотривалих зовнішньополітичних інтересів тієї чи іншої держав. З огляду на це, класифікують міждержавні(міжурядові) організації, засновниками і членами яких виступають держави та міжнародні неурядові організації, що об'єднують фі-

зичних осіб або юридичних, діяльність яких здійснюється поза межами офіційної політики держав. Аналізуючи важливість цих двох класів МО, можна вважати, що обидві несуть вагомий внесок у міжнародних переговорах та діяльності.

Проблеми класифікації міжнародних організацій спрямовані на те, щоб структурувати їх за чіткістю та компетенцією для вирішення повного спектру зовнішньополітичних питань та не політичної сторони міжнародної арени.

Цілі сталого розвитку є «глобальними цілями», які є загальним закликком до дій, спрямованих на те, щоб покінчити з бідністю, захистити планету та забезпечити мир та процвітання для усіх людей на світі.

Вказані 17 цілей є розвитком успіху Цілей розвитку Тисячоліття, окрім того, серед інших пріоритетів вони охоплюють нові сфери такі як: кліматичні зміни, економічна нерівність, інновації, стаке споживання, мир та справедливність. Цілі є взаємопов'язаними - ключем до успіху в одній із яких є вирішення питань, загалом пов'язаних з іншими. Цілі сталого розвитку працюють у дусі партнерства та прагматизму, і спрямовані на правильний вибір з метою покращення рівня життя для майбутніх поколінь. Вони містять чіткі орієнтири та цільові показники, які усі країни мають запровадити відповідно до власних пріоритетів і екологічних проблем світу загалом. ЦСР є інклюзивним порядком денним. Вони усувають основні причини бідності та об'єднують нас до позитивних змін для людей і планети.

За час збройного конфлікту на території України, а саме, шість років, дві території нашої держави стали окупованими – Луганська та Донецька області. Тисячі розвалених будинків на окупованих територіях, тисячі біженців до центральної України та деінде, які були вимушені залишити свої будинки та, навіть, від'їхатись від своїх сімей (на окупованих територіях думка людей щодо «кращої сторони життя» чи держави розбіглась, багато людей стали по дві сторони вогню. Анексування території Криму, що стало великим ударом для України. Тисячі жертв та суцільна розруха на певних територіях. Україна знаходить у підвішеному стані через невизначеність збройного конфлікту на міжнародній арені. Та, навіть, перемир'я Зеленського із ворожою стороною не принесли великого успіху адже випадки збройного нападу російською стороною фіксуються час від часу, хоча і перемир'я триває й досі. Україна чекає на визначені та чіткі цілі ООН щодо обґрунтованої позиції збройного конфлікту та засобів його вирішення на політичній арені.

Висновки. В даній роботі висвітлюються питання, які лежать в основі міжнародних відносин. Так, ми почали з самих низів та розібрались у питанні створення перших у світі міжнародних та неурядових організацій, перших міжнародних відносин. Вияснили, що таке «міжнародна організація» та «міжнародні відносини» як основні терміни, що являються фундаментом міжнародної платформи у світі. Дізнались як описують ці терміни політики та науковці.

Розглядаючи історію виникнення міжнародних відносин, дізнались що слугувало причиною їхнього виникнення та дізнались що першою міжнародною великою організацією політично-

го характеру була Ліга Націй, як міждержавне угруповання великих держав які стояли на порозі запобігання військових конфліктів, допомоги меншинам та вирішенню національних конфліктів після Першої Світової війни. Вона була заснована на Паризькій мирній конференції у 1919–20 роках. Проіснувала вона до 1946 року та переросла у ще більшу, діючу досі міжнародну організацію ООН із новим, більш

досконалим статутом. Варто зазначити, що Ліга Націй не увінчалась успіхом так як була не досконалою та недостатньо чіткою, внаслідок цього у 1941 році розпочалась Друга Світова війна. Організація Об'єднаних Націй перейняла усі повноваження Ліги Націй та доповнила їх, так, до сих пір, вирішує питання миру та безпеки у світі, постійно стоїть на шляху інтернаціоналізації та запобігає появі Третньої світової війни.

Список літератури:

1. Міжнародні Організації / За редакцією О.С. Кучика. *Завдання та загальні принципи діяльності міжнародних організацій*. Київ : Знання, 2007. С. 744.
2. Лекомцева М.И. ООН в современной системе международной безопасности (выпускная квалификационная работа). Екатеринбург : ФГБОУ ВО «Уральский государственный педагогический университет», 2017. С. 102.
3. Лікарчук Д.С. Європейський Союз та Україна: Перспективи та проблеми адаптації (автореферат). Київ : Київський національний університет культури і мистецтв, 2019. С. 10.
4. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної і консульської служби : Навчальний посібник. Київ, 2004. С. 248.
5. Лікарчук Д.С. Роль міжнародних організацій у врегулюванні зовнішньополітичних конфліктів. URL: <http://international-relations.knukim.edu.ua/article/view/203663/203385>
6. Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8765/16-akulov.pdf?sequence=1>
7. Євтушенко І.В. Роль та місце міжнародних організацій у врегулюванні збройного конфлікту на Південному Сході України (нормативно-правовий акт). URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/55264/54905>

References:

1. Kuchik O.S. (2007) *Mizhnarodni Organizaciyi* [International organizations]. Kyiv: Knowledge.
2. Lekomtseva M.I. (2017) *OON v sovremennoj sisteme mezhdunarodnoj bezopasnosti* [UN in the modern system of international security]. Yekaterinburg: Ural State Pedagogical University.
3. Likarchuk D.S. (2019) *The European Union and Ukraine: Perspectives and Problems of Adaptation* [Yevropejskyj Soyuz ta Ukrayina: Perspektyvy ta problemy adaptaciyi]. Kyiv: Kyiv National University of Culture and Arts.
4. Humeniuk B.I. (2004) *Fundamentals of diplomatic and consular service* [Osnovy dyplomatychnoyi i konsulskoyi sluzhby]. Kyiv.
5. Likarchuk D.S. (2020) *The role of international organizations in resolving foreign policy conflicts* [Rol mizhnarodnyx organizacij u vregulyuvanni zovnishnopolitychnyx konfliktiv]. URL: <http://international-relations.knukim.edu.ua/article/view/203663/203385>
6. Akulov S. (2015) *International peacekeeping operations as a political tool for resolving military-political conflicts* [Mizhnarodni myrotvorchi operaciyi yak politychnyj instrument vregulyuvannya voyenno-politychnyx konfliktiv]. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8765/16-akulov.pdf?sequence=1>
7. Yevtushenko I.V. (2017) *The role and place of international organizations in the settlement of the armed conflict in South-Eastern Ukraine (legal act)* [Rol ta misce mizhnarodnyx organizacij u vregulyuvanni zbrojnogo konfliktu na Pivdennomu Sxodi Ukrayini(normatyvno-pravovyj akt)]. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/55264/54905>